

Nieuwsbrief

Inhoud

Besturenoverleg	1
Interview met Willy Hoeben	2
Vacatures	3
Europa	4
Boeken van congregaties	5
Christelijk Sociaal Congres 2013	6
Uit de organisaties	7
Wetenswaardig	8

Secretariaat Unie NKV
Pr Christinastraat 50
6101 HG Echt
Tel: (0475) 488 790
E-mail: info@unienkv.nl
Website: www.unienkv.nl

Bij dit nummer

Kan het verleden iets zeggen over de taken waar we vandaag voor staan? Ja daar ben ik van overtuigd. Maar welke geschiedenis en welk handelen? Laatst in Londen zag ik in het British Museum een prachtig oud Azteekse offermes... voor mensenoffers. De afdeling van het Midden-Oosten had reliëfs waarop de toenmalige Assyrische koning na een strooptocht de buit en de overwonnenen telt, aan de hand van afgehakte hoofden. Ook in de Tower werd verhaald over onthoofding en ophanging – in een christelijk tijdvak.

Voorbeelden van barmhartigheid kent de geschiedenis ook, niet alleen in het christendom. Onze traditie bevat een duidelijke opdracht om te zorgen voor de ander. Hoe centraal dat stond en staat bij vrouwelijke religieuzen blijkt uit de publicaties die in deze Nieuwsbrief besproken worden.

Wat betekent dat voor ons vandaag? Inese Augskalne uit Letland zei op de Andante-Assemblee dat mensen in haar land heel verwachtingsvol kijken naar 'Europa' en ook naar de kerk. Daar nog meer dan hier is de overheid teruggetreden als verantwoordelijk voor het welzijn van haar burgers. Nemen wij die verantwoordelijkheid op ons, vullen we de gaten die de overheid – misschien – laat vallen? Of kunnen we daarnaast elkaar aanspreken op onze keuze? Zorg voor de ander gaat immers niet alleen over wat het (ons) kost...

Joanne Seldenrath

Menslievende macht in de zorg

Besturenoverleg 2013

Op 20 november zijn (bestuurs-)leden van de aangesloten organisaties welkom in het Ontmoetingscentrum te Tilburg voor het besturenoverleg. Vorig jaar ging het over de parels van het katholieke sociaal denken; deze keer wordt ingegaan op een onderwerp dat toen genoemd werd: menslievende macht in de zorg.

hier onze inspiratie en wat komt er op ons af? Medewerking aan deze dag verlenen **Manon Vanderkaa** (directeur Unie KBO) en **Nienke van Dijk** (directeur Academie Sociale Professions en onderzoeker Mantelzorg van De Haagse Hogeschool).

Het is de bedoeling om aan het eind van de bijeenkomst een pamflet te doen uitgaan. Bij de voorbereiding en samenstelling daarvan kunt u, als u wilt, ons behulpzaam zijn door duidelijke stellingen en spannende uitspraken te sturen naar info@unienkv.nl.

Vrouwen kijken nog dikwijls met argwaan naar macht. Maar macht is een uitdaging wanneer we iets willen bereiken, met name in de zorg. Wat is

Tijd en plaats: **20 november**, 11.00-16.00 uur, Ontmoetingscentrum, Oudedijk 1a te Tilburg. Aanmelding en informatie: (0475) 488 790 of info@unienkv.nl.

Actie thuiszorgmedewerkers, Amsterdam 8 juni 2013 (foto Caroline Siecker; www.strijdvoorthuiszorg.nl)

Samen schouwen is meer zien

‘Ik doe liever mee dan dat ik toekijk’, zegt Willy Hoeben. Ze leerde al vroeg dat meewerken veel plezier, warmte en voldoening biedt.

Haar gereformeerd ouderlijk huis stond in een klein dorp tussen een oude weg van het westen naar het zuiden en ‘de nieuwe weg’ zoals die genoemd werd (de A16). ‘Mijn vader was tuinder en vaak, nog voor ik vroeg in de ochtend naar de middelbare school fietste, hielp ik mee met groenten oogsten voor de veiling. In de winter in de schuur bij een oliekachel werd witlof schoongemaakt. Ieder was dik ingepakt, lagen kleding over elkaar ter bescherming tegen de kou: mijn vader, twee broers, twee knechten en ik. Ik hoorde dan verhalen aan en genoot ervan. Omdat mijn moeder gedeeltelijk verlamd was door een herseninfarct schildte ik ook vaak de aardappelen voor de middagmaaltijd van zeven personen.’ Ze ging naar de MULO; er was geen geld voor verdere studie. ‘Ik las veel en volgde met plezier cursussen en lezingen. Een mens kan zich heel goed zelf ontwikkelen,’ vindt ze, ‘Voor alles wil ik mijn eigen weg gaan. De ruimte daarvoor krijgen en anderen de ruimte geven, staat hoog op mijn prioriteitenlijstje.’

Haar weg bracht haar bij een katholieke echtgenoot, Ydo. Hun huis noemden ze Beauvoir: ‘Dat verwijst naar een mooi uitzicht, maar ook naar het schone en goede. Lichtpuntjes willen zien in alles en iedereen.’ Dat herkent ze in haar eigen ZijActief-afdeling in Midden-Limburg.

Zien wat jij niet ziet

‘Jaren geleden werd ik geraakt door een zin van een pastor in de *Gedächtniskirche* in Berlijn: “*Ich sehe was du nicht siehst*”. Wat zie jij, wat ziet een ander? Wat doen anderen? Wat zijn hun ideeën? De levensreis staat voor mij in het teken van wijsheid. Wijsheid helpt om opgewassen te zijn tegen de

moelijkheden die ieder tegenkomt. Maar wat is goed, wat wijs? Wij leven in een wereld vol tegenstellingen. Ik ben zelf ook een vat vol tegenstellingen. Van het ene op het andere moment kan iets in een heel ander licht komen te staan.’ En in tegenstelling tot haar openingszin: ‘Ik ben een mens die de voorkeur geeft aan de achterste rij, om alles te kunnen zien. Natuurlijk kun je niet alles zien; bovendien zie je dan niet goed wat op het podium gebeurt.’

Wat heb je leren zien bij de Unie NKV?

‘De Unie NKV wil katholieke vrouwen verbinden: met elkaar, nationaal en internationaal via Andante en WUCWO. Bij al die organisaties zijn geëngageerde, inspirerende vrouwen betrokken, vrouwen met indrukwekkende cv’s. Daar heb ik groot respect voor. Er is een enorme inzet, er wordt ontzaglijk veel door vrijwilligers gedaan. Dat is pas zichtbaar wanneer je je daartussen beweegt. Ik vond het boeiend om een vergadering voor te zitten. Luisteren naar wie wat doet, wat mensen ervaren, denken, de discussies. Lastig is dat je niet iedereen kunt laten uitpraten. Een voorzitter moet bij de les blijven. Het grootste plezier gaven mij de echte ontmoetingen waarbij je naar elkaar luistert op zielsniveau.’

Haar deelname aan bijeenkomsten van verschillende landelijke organisaties verruimde haar blikveld nog meer: ‘Samen schouwen is meer zien.’ Maar een voorzitter moet ook regelmatig in het open-

Interview met Willy Hoeben-Los

baar optreden: ‘De eerste keer stond ik te bibberen maar ik kreeg steeds meer zelfvertrouwen en ik ben gesteund en gestimuleerd door mijn medebestuurleden.’

Willy Hoeben: ‘Mijn eigen weg gaan’

Wat haar aan het denken heeft gezet, is haar betrokkenheid als katholieke vrouw. ‘Want wat geloof ik eigenlijk? Hoe katholiek ben ik? Wat bezielt mij? Dat was de moeilijkste kant.

Ieder mens heeft immers een eigen zienswijze. We kunnen niet weten wat waar is.

Via de schone kunsten en door disciplines te verbinden kun je de dingen van verschillende kanten bekijken. Theologe Maaïke de Haardt, die religie verbindt met kunst, literatuur en film, zei: “Kunst is een toegang tot zin en betekenis, verheldering van een perspectief op het leven als existentiële, openbare uitdrukkingvorm, zoals religie dat is.” Ik kies steeds meer voor die weg.’

Jonge voorzitter

In de twee jaar dat Willy Hoeben voorzitter was, is een aantal bestuurlijke taken afgerond. Zo is besloten om het overgebleven geld van de bijdrage van de Unie NKV aan de Leerstoel Religie en Gender te besteden aan een Nederlands-talige en een Engelstalige monografie van leerstoelhouder Maaïke de Haardt, is er een huishoudelijk reglement vastgesteld en ligt er een jaarplan gereed voor 2014. Willy zou graag meer onderzoek willen financieren. Maar haar grote wens is verjonging. En natuurlijk een nieuwe voorzitter: ‘Een geëngageerde en inspirerende vrouw die solidariteit van veel vrouwen kan bewerkstelligen. Jonge mensen trekken jonge mensen aan. Dus bij voorkeur een jong ogende vrouw.’

In de jaarvergadering van 2013 heeft Willy Hoeben meegedeeld dat ze terugtreedt als voorzitter van de Unie NKV. Omdat ze als gewoon bestuurslid nog wel deel uitmaakt van het Algemeen Bestuur zullen we in 2014 afscheid van haar nemen. Nu, in dit voorzitterloze tijdperk, een terugblik op haar haar ervaringen en inspiratie.

Vacature

De Unie NKV zoekt op korte termijn voor haar Algemeen Bestuur een

voorzitter

en een

bestuurlijk secretaris

Het Algemeen Bestuur van de Unie NKV bestaat uit voorzitter, secretaris, penningmeester en afgevaardigden van de lidorganisaties. Het bestuur vergadert minstens vier keer per jaar.

Wat we vragen

- * belangstelling voor missie en activiteiten van de organisaties waarmee de UNKV verbonden is,
- * affiniteit met 'vrouwen in kerk en samenleving',
- * bestuurservaring,
- * (bereidheid tot) lidmaatschap van een van de aangesloten organisaties,
- * (van de voorzitter) mensen kunnen inspireren en binden.

Wat we bieden

- * daadwerkelijke inzet voor vrouwenthema's,
- * samenwerking met een enthousiast bestuur,
- * vergroting van het netwerk,
- * deelname aan landelijke en internationale cursusdagen en conferenties,
- * reis- en onkostenvergoeding (de functies zijn niet betaald).

De voorzitter is lid van het Algemeen Bestuur met als speciale taken:

- 1 het beleid van de Unie NKV uitzetten en het activiteitenplan opstellen;
 - 2 de vergadering voorbereiden;
 - 3 de vergadering leiden;
 - 4 de verschillende taakvelden coördineren;
 - 5 de Unie NKV extern vertegenwoordigen, onder andere door deelname aan het voorzittersoverleg van het Verband Katholieke Maatschappelijke Organisaties (VKMO) en aan internationale bijeenkomsten (Andante en WUCWO).
- De voorzitter is het eerste aanspreekpunt voor de media.

De taken 1, 2 en 5 worden gezamenlijk uitgevoerd met de andere leden van het bestuur.

De bestuurlijk secretaris is eveneens lid van het Algemeen Bestuur en eindverantwoordelijk voor de volgende taken:

- 1 voorbereiding en verslaglegging van de vergaderingen van het AB;
- 2 uitvoering van de besluiten;
- 3 correspondentie;
- 4 jaarverslag en archief.

Bij deze taken kan ze voor uitvoering en ondersteuning een beroep doen op de ambtelijk secretaris.

Over de Unie NKV

Sinds haar oprichting in 1958 heeft de Unie NKV zich sterk gemaakt voor de positie van vrouwen zowel binnen de kerk als in de samenleving. De Unie NKV biedt participatie aan een landelijk georiënteerde organisatie die de stem van katholieke vrouwen laat horen. Meer informatie over de aangesloten organisaties en de activiteiten van de Unie NKV staat op www.unienkv.nl.

Belangstellenden uit de aangesloten organisaties kunnen voor informatie terecht bij de aftredende voorzitter of bij de ambtelijk secretaris. Reacties ontvangen we graag voor 15 november 2013. Gesprekken met kandidaten volgen in december 2013.

Informatie: info@unienkv.nl of (over het voorzitterschap) willyhoeben@home.nl.

Raad van Europa

Op 30 september heeft de Unie NKV een brief gestuurd naar de ministers Plasterk (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), Timmermans (Buitenlandse Zaken) en Opstelten (Veiligheid en Justitie). De inhoud spreekt voor zich:

Op 11 mei 2011 is in Istanbul het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld tot stand gekomen. De Nederlandse regering heeft dit verdrag op 14 november 2012 ondertekend maar tot nog toe niet geratificeerd.

De Unie NKV was hiervan al op de hoogte via haar afgevaardigde in het bestuur van Andante. Deze Europese Alliantie van katholieke vrouwenorganisaties hield eerder dit jaar in Bratislava haar driejaarlijkse Assemblee waaraan ook een delegatie van de Unie NKV deelnam.

In het kader van het centrale thema 'Weaving together a Europe of Hope' gaf een oud-lid van de Zwitserse delegatie naar de Raad van Europa een interessante uiteenzetting over de rol van internationale NGO's met 'participatory status' (zoals Andante) bij deze pan-Europese instantie. Zij benadrukte dat die rol zich niet zou moeten beperken tot het in Straatsburg contact onderhouden met delegatieleden van de lidstaten van de Raad van Europa (het zogenoemde lobbyen). Er is ook een taak weggelegd voor de lidorganisaties van die NGO's, met name waar het gaat om de ratificering en implementatie van verdragen van de Raad door de regering van hun land.

Als Unie NKV nemen wij deze les ter harte en dringen wij er dan ook bij u op aan, alles in het werk te stellen opdat ook de Nederlandse regering deze conventie ter bestrijding van geweld tegen vrouwen ratificeert en vervolgens, via de daartoe geëigende organen, nauwkeurig toeziet op de uitvoering en toepassing ervan.

Immers:

** Ratificering van het verdrag ondersteunt de ontwikkeling van maatregelen om geweld tegen vrouwen te veroordelen en te bestraffen.*

** In de afgelopen jaren heeft de regering programma's ondersteund als 'Doorbreek huiselijk geweld. Praat erover!!!' van de Nederlandse Vrouwen Raad waarbij ook de Unie NKV is aangesloten. Ratificering is een volgende stap om de positie van vrouwen te verbeteren.*

** Wanneer Nederland deze conventie ratificeert, stimuleert dat andere landen van Europa om hetzelfde te doen en zo een instrument in handen te hebben om krachtig op te treden tegen de schending van de mensenrechten van vrouwen.*

Graag vernemen wij van u welke concrete stappen u zult ondernemen om de ratificering van de Conventie te bevorderen en op welke termijn dat zal gebeuren.

Van 5-11 september vond in Leeds (Engeland) de conferentie van WUCWO-Europa plaats. Esther van de Vate nam daar-

aan deel vanuit de Konferentie Nederlandse Religieuzen. Hieronder de slotverklaring.

Verrijkt door meer kennis en begrip rond het veelzijdige thema respect nemen wij als vrouwen van Europa ons het volgende voor:

* Onze gedeelde verantwoordelijkheid en plicht te vernieuwen om vol vuur het evangelie te brengen.

* Meer initiatieven te ontplooiën in oecumene en interreligieuze relaties.

* De heiligheid van het leven te erkennen met vriendelijkheid en gevoeligheid, door zorg en ondersteuning te bieden aan alleenstaande zwangere vrouwen en meisjes.

Deelnemers in Leeds

* Ondanks de dominante invloed van de hedendaagse samenleving te blijven werken aan sterke morele begeleiding en aan onderricht, aan de bevordering van kuisheid,

zelfrespect en respect voor de ander.

* Gevoelig en invoelend te zijn voor al wie gewond is in geest en lichaam.

* Herstel van vroegere scheiding en verdeeldheid te verwelkomen, zoals nu ontwikkeld wordt door het katholieke ordinariaat van Walsingham¹.

* Buiten het veilige terrein van onze organisatie en gemeenschap te treden en daar te werken met respect voor allen.

¹ Dit ordinariaat, voortgevloeid uit de apostolische constitutie *Anglicanorum Coetibus*, opent voor anglicanen de mogelijkheid om met behoud van een deel van hun tradities in volle communio met de RKK te staan.

Kleine Zusters van de Heilige Joseph in Heerlen

Van de vele religieuze congregaties die Nederland telde, was dit een van de grootste: de Kleine Zusters van de H. Joseph. Ze werd in 1872 in Heerlen gesticht, met als doel zorg te dragen voor degenen die Jezus 'de minsten der Mijnen' noemde. In hun leven en werk hebben de ruim drieduizend Kleine Zusters die ooit ingetreden zijn, het spoor van Franciscus gevolgd: eenvoudig, met eerbied voor al wat leeft, moedig, vol vertrouwen en altijd gericht op de kwetsbaren. In eigen land is er sinds 1971 niemand meer bijgekomen. Op dit moment telt de congregatie 175 Nederlandse en Belgische zusters, met een gemiddelde leeftijd van 85 jaar. Het was hoog tijd om hun verhalen op te tekenen, en wát voor verhalen! In alle openheid hebben zusters verteld over hun verleden en heden, hoe zij steeds opnieuw geprobeerd hebben hun idealen vorm te geven, vaak in moeilijke omstandigheden, en wat dat van hen vergde.

Gabrielle Dorren met het boek

Zij werkten in de verpleging, de zwakzinnigenzorg, de bejaardenzorg, het onderwijs en het huishouden. Niet alleen op plaatsen in heel Nederland en in Belgisch Limburg, maar ook in China (1922-1952), Indonesië (sinds 1937) en Kenia (sinds 1963). Overal waar zij werkten, voelden jonge vrouwen zich aangesproken tot hun manier van in het leven staan. In de landen waar de Kleine Zusters actief waren, vinden we nu Afrikaanse, Indonesische en zelfs Chinese zusters.

Drie congregaties van vrouwelijke religieuzen hebben hun geschiedenis laten optekenen, elk op hun eigen manier. Gabrielle Dorren en Felicia Dekkers lichten hun boek toe.

De congregatie stond open voor elke vrouw die het aandurfde haar leven in dienst te stellen van een ideaal: onopgeleid of ontwikkeld, van de boerderij of uit de grote stad, rijk of arm. In een tijd waarin vrouwen amper mogelijkheden hadden zich verder te ontwikkelen, bood de congregatie de kans om verpleegster of onderwijzeres te worden, of naar een ver land te gaan.

Ook in kerkvisie toont deze congregatie grote verscheidenheid: van zeer vooruitstrevend tot zeer behoudend. Bijzonder is dat zusters die beide uitersten vertegenwoordig(d)en zich toch verbonden wisten en weten door hun gedeelde ideaal. Met haar grote ledental gedurende ruim 140 jaar biedt de congregatie een staalkaart van religieus geïnspireerde en maatschappelijk bewogen vrouwen gedurende de lange twintigste eeuw. Dat maakt *Met de minsten der Mijnen* tot een boeiende en omvangrijke katholieke vrouwengeschiedenis die verder strekt dan een collectieve biografie.

Gabrielle Dorren, *Met de minsten der Mijnen. Geschiedenis van de Kleine Zusters van de H. Joseph*. Uitgeverij Verloren, Hilversum 2013, ISBN 978 90 8704 3874, € 49.

Zusters Augustinessen van Heemstede

Twee jaar lang (juni 2011 - juni 2013) liep in de congregatie van de zusters Augustinessen van Heemstede het project over hun geestelijk testament. De eerste vraag was: wat willen we doorgeven, wat zijn onze bronnen? De tweede vraag werd al snel: aan wie willen we iets doorgeven?

Zeven werkwoorden ontleend aan een lied van Ramses Shaffy vormden het uitgangspunt voor onze gesprekken: *bidden, werken, zingen, huilen, lachen, vechten en je verwonderen*. In de gesprekken ontstond langzamerhand het beeld

van hun spiritualiteit. Deze zusters hebben hun hele leven hard gewerkt in de gezondheidszorg en op nog heel veel andere terreinen. Altijd stond de ander centraal, de mens die aan hun zorg was toevertrouwd.

Naast de vaste gebedstijden en de bezinning waren de ontmoeting en zorg belangrijk voor de ontwikkeling van hun spiritualiteit. Deze wordt gekenmerkt door het zoeken en het vinden van 'het heilige in het alledaagse': bij het werk in de keuken, in de verzorging van een zieke... Daarvan getuigen hun korte levensteksten, geleefde teksten die hier in dit meditatieboekje bijeengebracht zijn. Achter elke tekst staat een zuster.

*God is elke dag nieuw
en ik probeer me zo in te stellen
dat ook voor mij het nieuwe binnen
kan komen;
dat ik zie, dat ik voel, dat ik hoor...
Hoe kan ik de ander
in haar anders-zijn nabij zijn?*

Naast deze teksten biedt het boekje korte introducties op hun werk en leven, en op het werk in Indonesië dat nu door de Indonesische Augustinessen voortgezet wordt. Zo bevat dit inspirerende meditatieboekje mooi beeldmateriaal (historisch en nieuw) en korte teksten van de zusters zelf, om open te leggen, om te overdenken en aan iemand door te geven...

Felicia Dekkers (red.), *Bid, werk, zing, huil, lach, vecht en verwonder je...! Wat de zusters Augustinessen van Heemstede willen doorgeven...* Berne Media, Heeswijk 2013. ISBN 978 90 8972 0009, € 7,95.

Dochters van Maria en Joseph (Zusters van de Choorstraat), 's-Hertogenbosch

De levensboom is het inspirerende beeldmerk van de Dochters van Maria en Joseph, beter bekend als de Zusters van de Choorstraat in 's-Hertogenbosch. Opgericht in 1820 door de Bossche pastoor Jacobus Heeren groeide de congregatie uit tot een centrum van deskundigheid op het gebied van onderwijs en zorg, vooral aan dove, blinde en anderszins lichamenlijk beperkte kinderen in Nederland en elders, met name in Indonesië.

De geschiedenis van de Dochters van Maria en Joseph is alleen te begrijpen vanuit de christelijke liefde, de levensstroom die vanaf het eerste stekje de congregatie heeft laten groeien en vrucht dragen. Aan de bron ligt namelijk de Johanneïsche liefde die Vincent de Paul inspireerde om in de zeventiende eeuw samen met Louise de Marillac de Dochters van Liefde op te richten. De Dochters vormden een klooster zonder muren, zij waren wereldlijke religieuzen, die de mensen in nood opzochten waar zij leefden, thuis, op straat, onder erbarmelijke omstandigheden. Deze spiritualiteit werd herontdekt door pastoor Heeren, die de basis legde voor de Dochters van Maria en Joseph.

Uit dit geïllustreerde boek krijgt de lezer een indruk

van de omvormende kracht van de liefde, het hart van de vier deugden (nederigheid, liefde, gehoorzaamheid en geduld) die de zusters in die tijd motiveerde tot volledige dienstbaarheid aan kansarme medemensen, met grote werklust en zelfopoffering.

Charles Caspers, Kees Waaijman, *De wortels, de twijgen en de vruchten van de boom. De Vincentiaanse liefde in de spiritualiteit van de dochters van Maria en Joseph*, Adveniat, 's-Hertogenbosch 2013. ISBN 978 94 910 4 2669, € 24,50.

Ontmoeten met lev

Op 29 augustus mocht ik de Unie NKV vertegenwoordigen op het jaarlijks Christelijk Sociaal Congres in Doorn. Dit jaar was het thema: 'Ontmoeten met lev'. Lev is het Hebreeuwse woord voor 'hart', maar staat ook voor 'Leren en Vernieuwen'.

'Ontmoeten' bepaalde voor mij deze dag. Wandelend naar de ingang van Landgoed Zonheuvel lachte een medecongresgangster mij erg vriendelijk toe. Ik lachte terug, ging naar binnen, begroette Ine Voorham van het Leger des Heils en dronk thee met haar. Een moment later werd ik op de schouders getikt en hoorde: 'Ja ze is het!' Ik keek in de vrolijke ogen van de vrouw die mij had toegelachen. Ze bleek een schoolgenootje van vroeger, een leeftijdgenoot, die mijn man en ik tien jaar geleden met Allerzielen op het parochiekerkhof hebben ontmoet: haar ouders en mijn schoonouders liggen naast elkaar begraven. Zij woont in Brabant, heeft een hele carrière achter zich en is mede daarvoor koninklijk onderscheiden; zij vertegenwoordigt het Skanfonds.

Franciscus als rolmodel

Scheidend voorzitter Herman Kaiser opende voor het laatst dit congres. Vervolgens hield hij een lezing over 'Franciscus als impuls voor een hernieuwde christelijke sociale beweging'. Ik vroeg me af over welke Franciscus deze lezing ging: de heilige of de paus? Het thema bleek te zijn ontstaan door de keuze van de huidige paus voor de naam van de heilige Franciscus. Paus Franciscus is populair en geeft het pausschap een eigen invulling.

Wie is ons rolmodel? Franciscus van Assisi heeft lef, heeft zorg voor de schepping en zorg voor vrede. Inspirator Franciscus geeft een impuls tot een hernieuwde sociale beweging, bezielend en bezielend: ga samen aan de slag.

Christelijk Sociaal Congres 2013

Denk vanuit je bedoeling, realiseer je waarom je iets wilt doen, deel je bedoeling – waarom kom je uit bed? Wees brutaal als het niet gaat! Ieder mens heeft angsten... durf je angsten achter je te laten, kom uit je comfortzone. Neem Franciscus als voorbeeld, ga dingen 'franciscaans' doen!

Gezag met lev

Vervolgens werden de 173 deelnemers op een vijftiental ontmoetingsplaatsen onder leiding van een inleider en een moderator uitgedaagd om met verhalen uit hun eigen praktijk het hart van hun organisatie opnieuw te laten kloppen en zo hun maatschappelijke bedoelingen te delen. In het Koetshuis, waar ik naar toe ging, werd gesproken over 'Gezag met Lev'. Het ging over het hart van gezag onder de mensen, over bezieling, beleving en de kunst om jezelf te blijven. Ter sprake kwamen authenticiteit, menselijke waardigheid, de minste willen zijn en onvoorwaardelijkheid. Deze ontmoeting werd besloten met het voornemen: met wie, waarover en met welke bedoeling ga ik een afspraak maken?

Hierna was een intermezzo met Kees van der Zwaard. De dag werd besloten met een sfeervolle ontmoetingsmaaltijd.

Herman Kaiser en Josine Westerbeek.
Foto: Hans Lebbe

Josine Westerbeek-Huitink, voorzitter van het CDA-Vrouwenberaad, is op 30 augustus Herman Kaiser opgevolgd als voorzitter van het Christelijk Sociaal Congres.

Leny Boere-Nederend

Uit de organisaties

Een schat aan talenten

Vele bestuurders van alle afdelingen van **KVG Limburg**, het provinciale bestuur en haar erelid kwamen op 8 oktober bijeen voor een mooie dag. Het thema was 'Een schat aan talenten', als inleiding op het jaarthema 2014. Om te ervaren waar je eigen kracht ligt, werden – na het formele deel van de bijeenkomst – duo-interviews afgenomen met vragen als: wat heb je voor het KVG gedaan waar je met plezier en trots op terug kijkt, wat was daarin je eigen sterke eigenschap, welke toekomst droom je voor je KVG-afdeling? Dit onderwerp zal nader uitgewerkt worden tijdens een werkdag in november. Dan maken we ook kennis met onze valkuilen en leren we waarop we moeten letten om onze sterke eigenschappen zo effectief mogelijk in te zetten.

Na de lunch gingen de afdelingen samen rond de tafel zitten, met de vraag of ze tot concrete vormen van samenwerking kunnen overgaan. Als tweede onderdeel van het middagprogramma werd een boeiende presentatie gegeven over Exodus, een stichting die voor opvang van (ex-)gedetineerden zorgt. Jan Molmans, coördinator van de Exodushuizen in Den Bosch en Heerlen, sprak vanuit de zeven werken van barmhartigheid als basis voor het werk. Monique Gerrits lichtte toe hoe vrijwilligers bij Exodus goed getraind worden en voldoende aandacht krijgen om hun inzet vol te houden.

Wilma van der Poel, v.z. KVG-L

De waarde van een ideaal

De lezingen van het Allerheiligenberaad – en de viering van 25 jaar VKMO – over de marketing van idealen (Ineke van der Ouderaa) en het ideaal in de markt (Ernst Hirsch Ballin) lopen uit op de presentatie 'Het vermarkten van het katholieke ideaal'. De tafelrede van Dick Wijte gaat over samenleving en ideaal.

Plaats en tijd: Priorij Sint Catharinadal Oosterhout, 7 november, 13.30-20.45u.
Informatie: (073) 613 41 40 of info@katholieknetwerk.nl.

Geloven in duurzaamheid

Algemene Ledenvergadering van het Katholiek Vrouwen Dispuut met een lezing van Winfried Timmers.

Plaats en tijd: Stadshotel Jeroen Bosch, 's-Hertogenbosch, 9 november, 10.30-15.30u.

Informatie:

www.katholiekvrouwendispuut.nl.

Elk talent telt!

Algemene ledenvergadering van ZijActief Limburg. In het middagprogramma worden bijzondere (ZijActief-)talenten uit alle Limburgse windstroken voorgesteld in een afwisselend programma.

Plaats en tijd: TheaterHotel de Oranjerie te Roermond, 14 november, 10.00-16.00u.

Aanmelding en informatie: zijactief@zijactief limburg.nl of (0475) 38 17 81.

De kracht van een vrouw

De Nederlandse Vrouwen Raad is 115 jaar oud en bruist van energie. De Raad viert dit jaar vooral de inzet en de kracht van al die vrouwen die zich voor de vrouwenzaak en / of voor de NVR inzetten en hebben ingezet. Tijdens het minisymposium 'De kracht van een vrouw – Er kan meer dan je denkt', aansluitend aan de Algemene Ledenvergadering, passeren verschillende krachtige vrouwen de revue. Mirjam van Reisen (hoogleraar Universiteit van Tilburg) belicht de kracht van Marga Klompé. Daarna komen de Vrouwenvertegenwoordigers naar de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties aan het woord. Tot slot kunt u afscheid nemen van voorzitter Dieny Scheffer en kennismaken met haar opvolgster Dorenda Gerts.

Plaats en tijd: Den Haag, 21 november, 16.00 – 21.00u.

Aanmelding:

www.nederlandse vrouwenraad.nl/aanmelden.

Catharinadag 2013

Stichting Christine de Pisan organiseert jaarlijks een bijeenkomst rond een actueel thema. Het thema van deze zogenoemde Catharinadag, dit jaar voor de elfde keer georganiseerd, is 'woorden zoeken voor het mysterie'. Er zijn lezingen over David Vann (Liesbeth Eugelink) en over Vasalis (Maaïke Meijer). Otto S. Lankhorst leest enkele poëtische teksten voor over het Onzegbare. Dagvoorzitter is zuster Tarcies Wijngaard.

Plaats: Congregatie Dochters van Maria en Joseph, Papenhulst 5, 's-Hertogenbosch.

Tijd: 21 november, 14.00-16.30u.

Aanmelden (vanwege het beperkte aantal plaatsen hanteren we het principe wie het eerst komt...):

communicatie@knr.nl.

Kijk regelmatig voor de stand van zaken op www.catharinadag.nl.

Van oog tot oor

In twee cursusdagen wordt gezocht naar de relatie tussen beeld, woord en verbeelding. In spirituele teksten van allerlei levensbeschouwingen spelen de zintuigen 'zien en horen' een belangrijke rol. Wat gebeurt er als taal en beeldende kunst zich met elkaar verbinden: in moderne reclames, spotprenten, schilderijen, kranten en tijdschriften? Hoe kijken we en wat zien we eigenlijk? *Begeleiding:* Felicia Dekkers.

Plaats en tijd: Graalhuis Utrecht, 14 december en 18 januari (of 15 februari), 10.30-15.30u.

Aanmelden: uiterlijk 9/12 bij degraal@planet.nl of (06) 1044 0094.

Vrouwendansdag

Het mysterie van de winterzonnewende: dansend gaan we op weg om de zonnewende in hart en ziel te ervaren, onderzoekend of we ook in onszelf het nieuwgeboren licht kunnen verwelkomen.

Begeleiding: Hilde Debacker.

Plaats en tijd: Graalhuis Utrecht, 21 december, 11.00-17.00u.

Aanmelden: uiterlijk 15/12 bij degraal@planet.nl of (06) 1044 0094.

Wetenswaardig

Melaniadag

Ontmoetingsdag voor donateurs en andere geïnteresseerden.

Plaats en tijd: Nicolaas & Monica Parochie Utrecht, 2 november, 10.00-15.30u.

Informatie: www.melania.nl.

Is spreken goud en zwijgen zilver?

Conferentie van de VPSG over de rol en werkwijze van de media bij seksueel misbruik.

Plaats en tijd: Doopsgezinde Kerk Haarlem, 25 november, 12.30-17.30u.

Meer informatie en opgave: (023) 532 8222 of www.vpsg.nl.

De reis naar binnen

Een weekend over je persoonlijke ontdekkingstocht aan de hand van fragmenten uit het nieuwe boek van Joke Litjens *Werkplaats van de ziel, twaalf mannen over hun reis naar binnen*, en een gesprek met een van de geïnterviewde mannen uit het boek.

Plaats en tijd: Dominicaans Klooster te Huissen, 29 november – 1 december.

Informatie en aanmelding: (026) 326 44 22 of **Klooster Huissen**.

Geschapen naar Gods beeld, behandeld als slaaf

Voorlichtingsprogramma van de Stichting Religieuzen tegen Vrouwenhandel.

Tijd en plaats: 30 november in Roermond.

Informatie: www.srtv.info of (073) 615 44 44.

Eerlijk zullen we alles delen

Symposium van KNR, DISK en Justitie & Pax. De nadruk ligt op handelingsperspectieven: hoe kan een eerlijke economie vorm gegeven worden in het dagelijks leven? Inleiding: Theo Salemink. workshops van diverse organisaties.

Plaats en tijd: Ds. Piersoncollege, 's-Hertogenbosch, 30 november, 10.00-16.00u.

Informatie en aanmelding: cnbr@knr.nl.

Boekrecensie

Het Katholiek Centrum Maatschappelijke Activering heeft een boekje doen uitgeven over vrijwilligerswerk. Vrijwilligers zijn meestal nogal zwijgzaam over wat ze doen en het waarom daarvan. Mirjam Schuilenga heeft uitspraken en verhalen verzameld en zoekt langs die weg naar de kern van deze kleine, kleinschalige gebaren. Bijzonder is dat vrijwilligers juist niet problemen moeten oplossen maar 'erbij kunnen zijn'. Als hulpmiddel hierbij introduceert de auteur de vijf stappen van de luistercirkel. Ze sluit af met een boeiend hoofdstuk over de tussenruimte: een bevrijdende ruimte waar we elkaar kunnen ontmoeten, waar we kunnen veranderen, en die ze duidt als de plaats waar God bij ons aanwezig is, de Sjechina. Leerzaam en inspirerend met name voor wie bezoekwerk doet. Mirjam Schuilenga, *Kleine grootse gebaren. Over levensbeschouwelijk vrijwilligerswerk*. ISBN 978 90 5263 962 8. Gorinchem 2013, € 7,50 (verkoop@narratio.nl).

Lezing over Melati van Java

Melati van Java (1853-1927) was de bekendste katholieke romanschrijfster van haar tijd. Marie Sloot (zoals ze eigenlijk heette) schreef volop boeken met 'eigen katholieke signatuur'. Over haar schreef dra Vilan van de Loo een proefschrift. In de lezing gaat ze in op leven en werk van Melati van Java, met een accent op hoe zij

haar beperkingen omzette in kansen.

Informatie: www.vilanvandeloo.nl, Vilan@xs4all.nl of (071) 5144064.

Theologie Online

Door LUCE / Centrum voor Religieuze Communicatie is de digitale leergang Theologie Online ontwikkeld. De cursus kan gevolgd worden voor eigen interesse of als opstap naar een wetenschappelijke theologiestudie, en geeft inzicht in de geloofsinhoud van het christendom en specifiek van de rooms-katholieke traditie. De lessen zijn ingedeeld aan de hand van de oecumenische geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel. Enkele colleges zijn in Utrecht.

De cursus kan op elk gewenst tijdstip gestart worden maar aanbevolen wordt deze binnen één kalenderjaar af te ronden.

www.luce-crc.nl/theologie.

Open studiedagen 2014

Het thema van de studiedagen van de Leerstoel Religie en Gender is: 'Schaarste en overvloed: voedsel, milieu, gender en religie'. Voedsel is overvloed, is schaars, wordt gemanipuleerd, is *booming business*. Productie en consumptie van voedsel staan in het middelpunt van de belangstelling.

In religieuze tradities heeft voedsel belangrijke functies, van vasten tot feesten, van teken van gastvrijheid tot teken van identiteit.

Tijdens deze studiedagen worden vanuit de actuele, complexe verschijningsvormen van de voedselthematiek vragen gesteld omtrent de betekenissen van voedsel. Dit alles uiteraard vanuit een gender-specifiek perspectief.

Plaats en tijd: Nijmegen, 31 januari, 28 maart, 23 mei 2014.

Informatie en opgave: openstudiedagen@rs.ru.nl.